

editörden

Rahman ve Rahîm olan Allah'ın adıyla...

Diyanet İşleri Başkanlığı'nın Kur'an-ı Kerim'in Hz. Peygamber'e vahyedilmeye başlamasının 1400. senesini yani 2010 yılını, "Kur'an Yılı" olarak ilan etmesiyle birlikte bu yıl, vahyin okunması ve anlaşılmasına yönelik pek çok yayın hazırlanmış ve sempozyum düzenlenmiştir. Türkiye'nin bilimsel birikimini okurlarıyla buluşturmayı gaye edinen *marife -bilimsel birikim- dergisi* de ilahiyat alanındaki akademik ve entelektüel müktesebatı, toplum kesimleriyle buluşturarak bu yıla ilmî düzeyde katkı sağlamayı amaçlamış ve onuncu yılını Kur'an dosyasıyla taçlandırmıştır.

"Oku" emriyle nazil olmaya başlayan ve ismi Kur'an (القرآن) olan ilâhî Kitab, okuyup anlamak ve yaşama geçirilmek üzere gönderilmiştir. O, el-Hâdî'den insanoğluna dünya ve ahiret saadetinin nasıl kazanılacağını göstermek için indirilen bir nûr, bir ışık, bir rahmet bir hidayet rehberidir. Bu sebeple indirildiği günden beri hiçbir değişime uğramayan Kur'an, İslam âlimleri tarafından günümüze kadar yorumlanmaya devam etmiştir.

Hz. Ali'nin kendisiyle tartışan Hâricilere "*Kur'an, iki kapak arasında yazılı olan bir metindir. O konuşmaz, ancak insanlar onunla konuşurlar.*" (وهذا القرآن إنما هو حط) (مسطور بين دفتين لا ينطق إنما يتكلم به الرجال) (Taberî, *Târîh*, III, 110) şeklinde verdiği cevapta olduğu gibi insanlar, onun ayetlerini her türlü fikir, konuşma ve yorumlarına dayanak olarak kullanırlar. Nitekim Hz. Ali, İbn Abbas'ı Hâricilere gönderirken ona, Kur'an'ın bazı ayetlerinin farklı anlamlarının olduğunu hatırlatır ve onlarla *sünnetten* delil getirerek tartışmasını tavsiye eder. (Suyûtî, *Miftâhu'l-Cenne*, s. 59) Ayrıca İbn Abbas (r.a) da söz konusu Hâriciler hakkında "*Kur'an'ın (bazı ayetlerinin) farklı anlamları vardır. Öyleyse onun muhtemel anlamları arasında en güzel olanına yorumuz.*" (القرآن ذو وجود فاحملوه على أحسن وجهه) (Deylemî, *Firdevs*, III, 283) derken ona en güzel anlam vermede sünnete duyulan ihtiyaca dikkat çekmiştir.

Allah'ın insanlığa gönderdiği vahyin doğru ve eksiksiz anlaşılması, vahyin ilk muhatabı Rasûlüllah (s.a) ile Onun (c.c) arasındaki doğrudan iletişim sayesinde gerçekleşmiştir. Allah ile Elçisi arasındaki söz konusu vahiy ilişkisi/bilgi akışı, vahyin gayesine göre anlaşılmasında müstağni kalınamayacak bir ilişkidir. "*Şüphesiz sen yüce bir ahlak üzeresin*" (Kalem: 4) ayetiyle bu münasebetin Kur'an ile bütünleşen boyutuna değinilmiştir. Hz. Aişe de "*Onun ahlakı Kur'an'dı*" (Ahmed b. Hanbel, *Müsned*, VI, 163) ifadesiyle bu durumu veciz bir şekilde dile getirmiştir. Yani o, yürüyen/yaşayan bir Kur'an'dır. İlk günden itibaren bunu idrak eden Müslümanlar, on dört asırdır bu iki kaynakla aydınlanmaya ve ahlaklanmaya devam etmişlerdir.

"Andolsun ki biz Kur'an'ı, öğüt alınsın diye kolaylaştırdık; var mı öğüt alan?!" (Kamer: 17) ilahî hitabı da Kur'an'ı okuyup düşünmemizi ve anlamamızı istemekle yetinmeyip öğüt olarak hayata geçirmemizi talep etmektedir. Başka bir ifadeyle, insanların Kur'an'la ilişkisi, inanç ve amel bütünlüğü sağlandığında daha da anlam kazanacaktır. Efendimiz (s.a) *"Kim Rabbi ile konuşmak isterse Kur'an okusun."* (Deylemî, *Firdevs*, I, 302; Hatîb el-Bağdâdî, *Târîh*, VII, 239) buyurarak âlemlerin Rabbi'nin kelamıyla, yaratıcımızı ve yaratılış gayemizi, varlık âlemini ve varoluşun sırlarını doğru okuyabileceğimizi ifade etmiştir.

Kur'an inmeye başladığı günden sonra, ifade özellikleri ve edebi üslubuyla, i'caz ve eşsizliğiyle, ifade gücü ve üstünlüğüyle tüm zamanların edîb ve şairlerini yani beşer dilini aciz bırakmıştır. Onun fesahat ve belağatının tesiriyle Hz. Ömer Müslüman olmuştur. Dönemin söz ustalarından Velîd b. Muğire ise, onun büyüleyici, etkileyici ve sürükleyici üslubu karşısında neredeyse Müslüman olacakmış ve *"Vallahi onun okuduklarında bir tatlılık (halavet), bir güzellik, çekicilik var. O, sözün (Kur'an'ın) yukarısı verimli, aşağısı bereketlidir. Bu sebeple o kesinlikle muvaffak olacak ve kimse ona asla galip gelemeyecektir. Ayrıca o, aşağıda kalanı zinhar paramparça edecektir."* demekten kendini alamamıştır. (Beyhakî, *Şuabü'l-Îmân*, I, 287) Bu sebeple *"Hakikati örtbas eden kâfirler dediler ki: Bu Kur'an'ı dinlemeyin, o okunurken gürültü yapın ki, böylelikle onu belki bastırırsınız."* (Fussilet: 26) ayetinde ifade edildiği gibi, onu gizli gizli dinlemekten kendilerini alamayan müşrikler, Kur'an okunurken onu dinlememe ve gürültü çıkarma kararı almışlardır.

Kıymetli okurlar! Allah Rasûlü (s.a) *"Peygamberlerden hiçbir peygamber yoktur ki, ona (kendi zamanındaki) insanların benzerine iman ettiği mucizelerden verilmiş olmasın. Bana mucize olarak verilen ise, ancak Allah'ın vahyettiği (tüm zamanları kapsayan Kur'an)dir. Bu sebeple kıyamet gününde ben, ümmeti en çok olan peygamber olacağımı umuyorum."* (Buhârî, *İ'tisam* 1; Müslim, *İman* 239) diyerek en büyük mucizesinin cevâmiu'l-kelim olan Kur'an olduğunu ifade etmiştir. Dolayısıyla daha önce benzeri hiçbir peygambere verilmemiş ve hükmü kıyamete kadar geçerli, beşer aklını aciz bırakan, ebedî ve evrensel bir mucizenin anlaşılmasına katkıda bulunmak amacıyla hazırladığımız Kur'an dosyasının dopdolu içeriği ile sizleri baş başa bırakıyor ve 11. yılımızın ilk sayısında yeni bir tasarımla buluşmak ümidiyle sevgi ve muhabbetlerimizi sunuyoruz.

Fikret Karapınar